

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 12. An permittendum sit Infirmis, ut alloquantur, & exhortentur alios ante mortem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

stendat, quàm incertum sit, num hoc facturus esset; quoties proponant homines emendationem, & tandem exequi omittant; & ideo fortè ipsum DEUM disponere, ut jam moriatur, ne deterior factus in periculum salutis se conjiciat.

II. Ostendat, meliorem esse obedientiam, quàm victimanam, adeoque gratius fore DEO, si voluntati illius se resignet, quàm si vivus juxta voluntatem propriam relinqueretur, & sanctissimè viveret.

III. Declaret illi, quantum mereri possit, si propter DEI amorem libenter carere velit merito, quod per longiorem vitam obtinere posset; si enim, qui terrena bona relinquit propter DEVM, centuplum accepturus, & vitam æternam possessurus est, quid sperare poterit, qui propter eundem DEVM æterna & supernaturalia bona dimittit?

IV. Ostendat etiam, quantum conducatur ad satisfactionem, si patienter mortem excipiat: si enim satisfacere DEO plenissimè nonnulli censentur, qui temporalia bona sibi eripi patiuntur, aut ipsi pauperibus tribuunt, ut adeò etiam Daniel suaserit Nabuchodonosori, ut peccata sua elemosinis redimeret, quantum magis satisfaciet, qui vitam ipsam omnium rerum charissimam, & gloriam, quam per vitam longiorem sibi præparare potuisset, eo sine libenter dimittit, ut tam graviter à se offenso DEO quàm plenissimè satisfaciat?

V. Declaret illi, voluntatem DEI tanti esse faciendam, ut si omnia Sanctorum merita solus possidere posset, tamen voluntatem DEI præferre deberet, utpote, quàm ipsi etiam Beati plus, quàm suâ felicitate delectantur; quantum magis ergo longè minora illa commoda, quæ per vitam sperare longiorem posset, DEI beneplacito postponenda, & contemnenda erunt? maximè cum commoda, quæ propter DEI amorem & beneplacitum negliguntur, per idem Dei beneplacitum abundantius recuperentur.

§. XII.

An permittendum sit Infirmis, ut alios alloquantur, & exhortentur ante mortem.

I. Cùm experientia crebra ostendat, illa dicta, quæ à moribundis proferuntur, multò altiùs plerumque penetrare, ideo non oberit interdum (si circumstantia Personarum

rum non obftet,) si moribundus brevem exhortatiunculam ad adstantes habeat, vel si ipse id non possit, Operarius quasi vices ipsius suppleat, & alloquatur. Possunt autem triplicis generis Personæ distingui, ad quas talis sermo institui queat, videlicet Conjuges, Liberi, Amici vel Consanguinei, de quibus breviter ostendendum est, quomodo eos alloqui possit Infirmus, vel Operarius.

M E M B R U M I.

Quomodo Maritus Conjugem alloqui possit.

I. **H**Æc allocutio tunc tantum permittenda est, quando Uxor creditur non immodicè ejulatura, & moribundi dolorem auctura; quod idem etiam de Liberorum adhortatione dicendum est. Sic ergo Maritus Uxorem alloqui possit.

II. Perdilecta uxor, adesse videtur tempus, quo, sicut olim juxta voluntatem DEI conjuncti sumus, ita juxta eandem quoque ab invicem iterum separemur. Quapropter extremum te nunc allocuturus, gratias imprimis tibi ago pro fidelissimis obsequiis, quæ mihi, totique Familiæ, quamdiu conjuncti fuimus, præstitisti. Veniam quoque peto omnium molestiarum & offensarum, quibus unquam te dilectissimam consortem offendi: sicut & ego ignosco tibi ex corde, quidquid ulla in re peccasse in me videbaris.

III. De reliquo, sicut Christus in cruce S. Joannem suæ dilectissimæ Matri commendavit, ita & ego tibi, quam possum, vehementissimè commendo Liberos nostros, hortorque, ut illos in timore DEI, pietate, aliisque virtutibus Christianis sic instituas, ut aliquando in cælis eos nobiscum videre, gaudiumque ex illis perpetuum haurire possimus.

IV. Commendo tibi etiam meipsum, corpusque & animam meam, petoque, ut corpus quidem more Christiano, sed absque singulari pompa terræ mandari cures, animæ vero meæ potiore curam suscipias, atque adeò tum per preces proprias, tum per alienas, aliisque pia opera, præcipuè vero sancta Missæ sacrificia eidem fideliter succurras. Hoc enim est ultimum obsequium, quod à te tantò impensius peto, quanto sincerius me à te in vita amatum fuisse memini.

V. Vale

V. Vale ergo Uxor dilectissima, & sic vive, ut cum gaudio iterum in cælis mutuò videamus. Noli tristari immòdè propter obitum meum, sed memento, te mortalem Maritum duxisse, atque adeò ægrè ferre non debere, si mortis debitum persolvat. Dominus me tibi dedit, Dominus nunc iterum me aufert. Sicut ipsi placuerit, sic fiat. Sit nomen ejus benedictum. Ille te & Liberos nostros benedicat, custodiat, & ad vitam perducatur æternam. Amen.

M E M B R U M I I.

Quomodo Parens Liberos alloqui possit.

I. **P**erdilecti Liberi, appropinquat tempus, quo discedere à vobis, alterique vos Patri relinquere debebo. Audite proin ultima Patris vestri verba, & cordi vestro profundè inscribite, ut suo tempore optatum ex illis fructum referatis.

II. Inprimis ergo, quantum pro paterna mea apud vos authoritate ac dilectione valeo, adhortor vos, ut Dominum DEVM ex toto corde timeatis, & ametis, certòque vobis persuadeatis, hanc optimam esse hæreditatem, quam vobis relinquere possum; hanc quippe si possideatis, nihil deerit vobis, ut ipse DEVS non semel promisit.

III. Secundò vos hortor, ut singularem quoque cultum & amorem Sanctissimæ Christi, imò & vestræ cœlesti Matri semper exhibeatis, & ad eandem in omnibus vestris necessitatibus recurratis, cum firma spe, quòd, sicut per eam mundus totus salutem invenit, ita vos quoque per ejusdem maternum amorem & sollicitudinem ad optatum felicitatis portum sitis perducendi.

IV. Tertiò adhortor vos, ut pariter omnem amorem, reverentiam, & obedientiam secundæ vestræ Matri Spiritualis, nempe Ecclesiæ Catholicæ exhibeatis, ideòque veram & vivificam fidem, in qua hætenus à me educati & instructi tam sollicitè fuistis, totis viribus propugnetis, & conservetis; omnibus quoque Ecclesiæ Ministris debitam reverentiam & obedientiam præstetis, & institutas ab eadem cæremonias, & præcipuè sanctissima Sacramenta cum summa veneratione recipiatis, & frequenter ac devotè usurpetis.

V. Quartò adhortor vos, ut etiam carnalis vestræ Matri beneficia grato animo agnoscatis, ideòque filialem amorem & obe-

& obedientiam constanter illi exhibeatis, firmiter credentes, quod per hoc & DEO & mihi singularem delectationem creaturi, vobis autem vitæ prolongationem, & copiosam benedictionem sitis obtenturi.

VI. Quintò adhortor vos, & quidem, ut hanc doctrinam tantò studiosius observetis, ipsius Christi verbis, ut diligatis invicem, sicut ego dilexi vos; nam sic DEVS inter vos habitabit, & vos ac bona vestra contra omnes hostium insidias potenter defendet.

VII. Sextò adhortor vos, ut etiam cum aliis hominibus pacem & concordiam semper servare studeatis, accepta beneficia grato animo agnoscatis, & compensetis, illatas injurias Christiana charitate ac patientia supportetis, & quidquid vultis, ut faciant, vel non faciant vobis homines, id ipsum etiam vos vel faciatis, vel caveatis.

VIII. Septimò misericordiam quoque erga Defunctos & Viventes specialiter vobis commendo, certòq; vobis persuadeatis, opto, quòd, quantò vos liberaliores erga DEVM in Pauperibus exhibebitis, tantò liberaliorem quoque ipsum erga vos sitis experturi.

IX. Octavò singulariter quoque vos adhortor, ut propriæ vestræ salutis speciali studio invigiletis, ideòque omnia media ad eandem assecurandam necessaria sedulò adhibeatis, hunc namque ob finem à DEO creati, & à me procreati estis. Si ergo DEVM & me diligitis, desiderium meum implete, & sic vitam vestram instituite, ut hinc quidem laudabilem mei in vobis memoriam conservare, & in altera vita vos iterum cum gaudio excipere, & per vestram gloriam meam quoque felicitatis non leve augmentum obtinere valeam.

X. Accedite ergo, o dilecti Liberi, & postremum à Patre vestro osculum accipite, quo testemur, quantopere habemus invicem dilexerimus, & per totam olim æternitatem sumus dilecturi. Ego quidem, quemadmodum hæc monita paterni singulari vobis affectu tradidi, ita confido, quòd filiali quoque amore & obedientia excepturi, operèque completuri sitis. Nihil proinde aliud superest, quàm ut paternam opto valedictione benedictionem vobis impertiar, Deamque suppliciter rogem, & obtester, ut in suam vos custodiam paternè suscipiat, abundantemque gratiam concedat, quâ san-

gratissimam eius voluntatem sollicitè indagare, atque perfectè implere studeatis, sicque digni efficiamini promissam mecum in cælis hæreditatem accipere, quam vobis & mihi clementer concedere dignetur Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. Amen.

M E M B R U M I I I.

Quomodo Infirmus alios Homines adstantes alloqui possit.

I. **P**erdilecti Amici & Fratres in Christo, cum jamjam ingrediar viam, per quam omnes ad alteram vitam transire oportet, neque sciam, quâ horâ Dominus noster venturus, meque à gratissima vestra Societate abstracturus sit, liceat mihi cum vestra venia ante abitum meum, animi mei vobis sensa, desideriaque explicare.

II. Inprimis ergo confiteor, me, dum jamjam supremo iudicio me sistendum credidi, ideoque vitam & opera mea accuratius examinavi, in ijs omnibus nihil reperisse, nisi vanitatem & afflictionem animi, solis illis operibus exceptis, quæ ad debitum DEO amorem, servitiûmque præstandum direxi. Omnes proinde adhortor, ut commodis ac salutis vestræ melius prospiciatis, & totos vos divino cultui, servitiôque divino consecretis, ne serò olim errorem vestrum agnoscere, & sine spe correctionis deplorare cogamini.

III. Secundò confiteor, me in omnibus meis adversitatibus, & præcipuè in hac ultima mea necessitate nullum melius solatium, ac robur animi invenisse, quàm spem atque fiduciam, quam in meritis acerbissimæ Passionis & Mortis JESU Christi Domini mei collocavi, & patientiam, per quam me ipsi conformare studui. Quapropter & vos adhortor, ut similem fiduciam in his sanctissimis & infinitis meritis collocetis, & quidquid DEVS pro vestra salute permiserit, cum magna patientia, gaudiôque accipiat, ut in altera vita tantò copiosius gaudium percipere possitis.

IV. Tertiò confiteor potissimam spem & securitatem meæ salutis in præsentis statu mihi oriri per exiguam quidem, sed constantem devotionem, quam erga SS. DEI Matrem, S. Angelum Custodem, & reliquos Patronos hætenus ostendis, per quorum proinde auxilium & intercessionem, sicut ego

modò veniam meorum peccatorum, defensionem contra hostes, & felicem ex hac vita transitum me impetraturum confido, ita vos quoque adhortor, ut in cultu horum Patronorum constanter pergatis, & per hoc tam efficax medium salutem vestram affecurare studeatis.

V. Quartò confiteor, quòd hoc tempore nullius rei magis me pœniteat, quàm peccatorum commissorum, & temporis tam malè impensì. Atque utinam mihi hoc tempus redimere liceret, ò quàm multò fructuosius illud impendere, singulàque momenta observare vellem! Vos ergo, Dilecti, damno meo respicite, & concessum vobis tam pretiosum & acceptabile tempus fructuosius impendere studete.

VI. Non minùs quintò confiteor, me tam à vobis, quàm ab aliis absentibus Amicis innumera beneficia accepisse, sed proh dolor parùm agnovisse, aut compensasse, omnes proinde, quos unquam offendi, demissè, ut ignoscant, rogo, simulque gratias amplissimas pro acceptis beneficiis persolvo, pollicorque, me in altera saltem vita DEVM pro ijs deprecaturum, ut tantam illis charitatem ac beneficentiam millecuplo fœnore compensare dignetur.

VII. Etsi verò ob hanc meam ingratitude indignum me agnoscam ulteriori vestro beneficio, confidens tamen Christiana vestra dilectioni, & misericordia, etiam atque etiam rogo, ut tria mea desideria & petitiones implere dignemini. Primò, ut, quoniam ego solus sufficiens non sum ad debitas DEO pro acceptis beneficiis gratias persolvendas, vos in hoc debito solvendo adjuvare, atque adeò meo quoque nomine copiosè pro tantis favoribus DEVM benedicere & laudare studeatis. Secundò, ut eà sollicitudine ac charitate ultimam meam voluntatem impleatis, & meos relictos Liberos, aliòsque Consanguineos foveatis, quò desideratis vestram eam in simili casu voluntatem impleri, & Consanguineos curari. Tertiò, ut tam in residuo vitæ meæ brevi tempore, quàm post mortem meam fideles vos Amicos ostendatis, & tam devotis precibus, tum alijs pijs operibus ita mihi succurratis, ut & vitam meam feliciter claudere, & sine diuturno purgatorio celeritèr ad optatam beatitudinem pervenire valeam; ubi & ego vestra charitatis diligenter memorem me

T. 2. sup. ... futu-

futurum, precibusque meis, quantum potero, compensarum promitto.

VIII. Valet, Amici dilectissimi, & ita vivite, ut aliquando in æternum vivere valeatis. Ita voveo ex animo, Deumque suppliciter obtestor, ut hoc meum votum ad suam majorem gloriam, meumque ac vestrum solatium, ac salutem copiosè implere dignetur. Per Christum Dominum nostrum, cui cum Patre & Spiritu sancto sit sempiternus honor & gloria. Amen.

§. XIII.

Quibus medijs uti debeat Operarius ad moribundum animandum, & ad mortem ritè disponendum.

Cum ad finem vitæ propius accedere videretur æger, ante præparationem ad mortem impedire possunt, quales sunt plerumque Liberi, Coniunx, & similes, qui humanos potius affectus, quàm spirituales excitant. Postea verò ipse Operarius totis viribus se convertat ad animandum, præregendum, ac adjuvandum moribundum, ut piè & christianè decedat, quem in finem Indulgentias, Aquam benedictam, Cereum sacrum, Crucifixi effigiem, sanctissima nomina JESUS & MARIA, & pias denique aspirationes potissimum adhibebit, de quorum singulis quid observandum sit, sequentia membra docebunt.

MEMBRUM I.

Quid circa Indulgentias moribundorum sit observandum.

I. Non est hîc animus de pluribus indulgentiis, quas æger obtinere possunt, fusius differere, sed de ijs duntaxat, quæ propriæ sunt moribundis, de quibus tria præcipue observanda sunt ab Operario.

II. Primum est, ut sciat, quinam Indulgentias moribundorum lucrari possint. Pro quo intelligendo sciendum est, duplicis generis indulgentias moribundis solere concedi, alias, quæ ab alio applicari debent; alias, quæ nulla alterius applicatione indigent, quales esse concessæ censentur, si in